

చే గువేరా

మోటార్ సైకిల్ డైరీ

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

మోటార్ సైకిల్ డైరీ

చేగువేరా

తెలుగు

కె. వీరయ్య

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

ఎమ్ హెచ్ భవన్, ప్లాట్ నెం. 21/1, అజామాబాద్, ఆర్ బీ సి కళ్యాణమండపం దగ్గర

హైదరాబాద్-20. ఫోన్ : 040 - 27660013

విషయసూచిక

ముందుమాట 7

మొదటి సంపుటికి ముందుమాట 10

ఎర్రెస్టా చె గువెరా 11

చే జీవన గమనం 13

మ్యాప్ 17

చే మోటార్ సైకిల్ యాత్రలో మజలీలు 18

పరిచయం 21

మోటార్ సైకిల్ డైరీ

లాటిన్ అమెరికా 37

ఒకరినొకరం అర్థం చేసుకున్నాము 38

ముందస్తు హెచ్చరికలు 40

సాగరమధనం 41

ముగిసిన నిరీక్షణ 43

ఆఖరి బంధం తెగతెంపులు 46

పూజ్యరంతో మంచమెక్కడం 48

ఆండెస్ పర్వత సానువుల్లో... 52

వృత్తాకార భ్రమణం 56

ప్రియమైన మామకు 59

ఏడు సరస్సుల రోడ్డు 60

ఇప్పుడు నా మూలాలు స్పష్టంగా తెలిశాయి...స్వేచ్ఛగా... 63

ఆసక్తికరమైన అంశాలు 65

నిపుణులు 67

పెరిగిన కష్టాలు 70

లా పాడెరోసాకు చివరి ప్రయాణం 72

పోరాడే వీరులు, కార్మికులు, ఇతర విషయాలు	74
గియొకొండా నవ్వు	78
స్టాఅవేన్	85
ఈసారి... ఘోరం	88
చుకీకమాటా	91
మైక్ల తరబడి బంజరు	94
చిలీ అంచుల్లో...	97
దూరంగా చూసినప్పుడు చిలీ పట్ల అభిప్రాయం	99
తరాతా : ఒక నూతన ప్రపంచం	102
పచమామా నివసించిన ప్రదేశంలో	107
సూర్య సరస్సు	112
వినూత్న ప్రపంచం దిశగా	114
నవల	117
ఇన్కాల జన్మస్థలం	119
భూకంపాల దేవుడు	126
విజేతల జన్మస్థలం	128
కజ్కో కొండలు	130
హువాంబో	133
మరింత ఉత్తరం దిక్కుగా	139
పెరు మధ్యలో గుండా...	141
చెదిరిన ఆశలు	145
వైస్రాయిల నగరం	149
ఉకలియా దిగువన	157
ప్రియమైన పాపికి	162
శాన్ పాబ్లో కుప్పురోగుల కాలనీ	163
సెయింట్ గువెరో వర్గంతి	165
లిటిల్ కొంటికిలో ప్రవేశం	170
ప్రియమైన మామాకు	171
కారకాస్ దారిలో	176
కొత్తగా ఉన్న 20వ శతాబ్దం	179
చివరి మాటలు	182
ఫాటోలు	185

పరిచయం

బొలీవర్ మొదలు నేటి వరకు లాటిన్ అమెరికా విముక్తి ఉద్యమంలో ఎవరైనా ఒక ధీరుడు ఉన్నాడంటే, లాటిన్ అమెరికా నుండి మాత్రమే కాక మొత్తం ప్రపంచం నుండి యువతను ఆకర్షిస్తున్న వ్యక్తి ఎవరైనా ఉన్నాడంటే అతను ఎర్రెస్టో చే గువేరా. ఆయన మరణానంతరం చే ఆధునిక కల్పనగా మారినప్పటికీ ఆయన తన యువ్వనోత్తేజాన్ని మాత్రం ఇంకా కోల్పోలేదు. పైగా ఆయనకున్న కల్పనిక హోదా చే యువ్వనాన్ని మరింత పెంచేందుకే తోడ్పడింది. దాంతో పాటు ఆయన ధీరోదాత్తత, స్వచ్ఛతలు ఆయన ఆకర్షణ శక్తిని పెంచే రహస్యంగా మిగిలిపోయింది.

ఒక కల్పనగా, చెల్లాచెదురైన ఆశలకు ప్రతిబింబంగా మారటానికి సదరు వ్యక్తిలో లోతైన కోణాలు, ఏకాత్మకత ఉండాలి. ఈయన విషయంలో కూడా అదేవిధంగా జరిగింది. ఏదో ఒక ముఖంతో చారిత్రక ఊహలు ఆకృతి దాలుస్తాయి. (చారిత్రక ఊహలకు గుర్తింపు తెచ్చేందుకు ఒక ముఖం కావాలి). అదే సమయంలో ఆ వ్యక్తుల దైనందిన జీవితాన్ని గురించి, వారి బాల్యం గురించి, యువ్వనం గురించి, మనకు మార్గదర్శకంగా మారిన లక్షణాలు పుణికిపుచ్చుకోవటానికి ముందు యువకులుగా వారు జీవితం గురించిన వాస్తవం పట్ల మనం సంకుచిత దృష్టిని ప్రదర్శించకూడదు. ఈ విషయం చెప్తున్నంత మాత్రాన వారి అసమాన గుణాల గురించిన ప్రత్యేకతలను కప్పి వుంచాలన్న ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు. వారి జీవితాల్లో సాధించిన చెప్పుకోదగ్గ అంశాలను తోసిపుచ్చాలని నేను ప్రయత్నించటం లేదు. వారి జీవితంలో మిగిలిన కాలం ఏ దిశలో సాగిందనేది తెలుసుకోవటానికి వారి ప్రారంభ దినాలకు సంబంధించిన సమాచారం ఉపయోగపడుతుందన్నదే నా ఉద్దేశ్యం.

చే విషయంలో ఇది మరింత వాస్తవం. తన యువ్వనంలో మిత్రుడు అల్బెర్టో గ్రనడోతో కలసి సాగించిన సాహసోపేత యాత్రల గురించిన సమాచారం, యువకుడిగా

ఆయనలో ఉన్న వేగాన్ని, ఉత్సాహాన్ని అదే సమయంలో విలక్షణమైన ఒక యువకుడి గురించి తెలియచేస్తోంది. ఇందులో ఆయన నవ్వును, ఆయన స్వరాన్ని కూడా గుర్తించవచ్చు. మిగిలిన వారిలాగానే ఆయన కూడా యువకుడు. తన జీవితాన్ని యవ్వనంతోనే నింపాడు. యవ్వనాన్ని కోల్పోకుండా, నీరుగార్చకుండా పరిపక్వత సాధించాడు.

ఈ మోటార్ సైకిల్ డైరీ ప్రతి ఎటువంటి ముందువెనకలు చూసుకోకుండా డగడగ మంటూ శబ్దం చేసే మోటార్ సైకిల్ లా పొడెరోసా 2 పై సాగించిన ప్రయాణానికి సంబంధించిన వివరాలతో నిండి ఉంది. ఈ యాత్ర గాలి లాగా స్వేచ్ఛతో నిండింది. కేవలం ప్రపంచాన్ని తెలుసుకుందామన్న ఉద్దేశ్యంతో సాగించిన యాత్ర ఇది. ఈ యాత్ర కేవలం వయస్సు రీత్యా యవ్వనంలోకి ప్రవేశించేవారికి కాక హృదయపూర్వకంగా భావుకులైన యువతకు అంకితమైనది.

ఈ డైరీ మొదటి పేజీల్లో 20వ శతాబ్దంలో ఒక ఉదాత్త ధీరునిగా చరిత్రకెక్కనున్న ఈయన “ఇదేదో అదుపులేని ధీరోధాత్తత గురించిన కథ కాదు” అని హెచ్చరిస్తారు. ధీరోధాత్తత అన్న పదం మిగిలిన పదాలను మించి వినిపిస్తోంది. ఎందుకంటే చే భవిష్యత్తు గురించి ఊహించకుండా మనం ఈ పేజీలు తిప్పలేము. సియర్రా మేన్స్ట్రో పర్వతాల్లోను, ఆ తర్వాత బోలీవియాలోని క్వెబ్రాడా డెల్ యురోలో పరిపక్వత సాధించిన చిత్రం గురించి ఊహించకుండా ఉండలేము.

ఈ యువకుని సాహసయాత్ర ఒక విప్లవకారుడిని తయారు చేసి ఉండక పోయినట్లయితే ఈ పేజీలు మరో విధంగా ఉండేవి. వాటిని (తర్వాతి తరాలు) మరో తరహాలో చదువుకునేవి. అయితే ఈ మరో తరహా ఎలా ఉంటుందనేది ఇప్పుడు ఊహించటం కష్టం. చే రాతలు - గువెరా చెగా మారకముందే రాసినవి అయినప్పటికీ తన రచనలను భావితరాలు ఎలా చదువుకోవాలన్న అంశానికి సంబంధించి ఆయనకు కొన్ని స్పష్టమైన అభిప్రాయాలు ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ఉదాహరణకు :

ఇది రాసిన వ్యక్తి తొలుత అర్జెంటీనాలో కాలుపెట్టింది వెబుదలు అంతర్ధానమయ్యాడు. ఈ భావాలను గుర్తించి వాటిని నగిషీలు దిద్దే వ్యక్తి అంటే నేను, ఇక ఎంతమాత్రమూ ఒకప్పటి మనిషిని కాదు. అర్జెంటీనా రాజధానిగా మన లాటిన్ అమెరికా అన్న నా ఆలోచనలు, భావాలు ఈ పర్వటనతో మారిపోయాయి.

అని ఒక చోట రాస్తారు. ఇవి ఒకరకమైన సాక్ష్యాలు. ఆయన మాటల్లో చెప్పాలంటే ఒక మారిన మనిషికి సంబంధించిన ఫోటో నెగటివ్లు. భావాత్మక ప్రపంచంలోకి పయనమై వెళ్లిన వ్యక్తి అనుభవాలు. ఇవి ఒక వ్యక్తి సంపూర్ణ చైతన్యంతో ఉన్నప్పటి సంగతులు. గిజోట్ పేర్కొన్నట్లుగా ఆ వ్యక్తి అనుభవాలపై అదే విధమైన ప్రభావం చూపిన సంగతులు. మేలుకొలుపును అనుభవిస్తున్న ఒక వ్యక్తికి చెందిన కలల స్ఫూర్తి ఇది.

ఒక సూత్రంగా నిర్ధారించుకోవాలంటే ఈ యాత్ర మొదట ఉత్తర అమెరికా వైపు సాగే లక్ష్యంతో ప్రారంభమైంది. కానీ నిజానికి, ఉత్తర అమెరికాకు ఫోటో నెగటివ్ వంటి దక్షిణ అమెరికా వైపుకు పయనం మొదలైంది. అంటే ఆ సమయానికి దక్షిణ అమెరికాలో ఉన్న పేదరికం, నిస్సహాయతలు ఉత్తర అమెరికాలోనూ సర్వసాధారణంగా ఉన్నాయి. ఈ ప్రయాణంలో వెల్లడించిన అనేక సంగతులు ఉత్తర అమెరికాకు చెందిన వాస్తవిక సమాచారాన్ని అందుబాటులోకి తెస్తాయి.

“మా ప్రయత్నం యొక్క తీవ్రత మా బైకు ముందున్న దుమ్ము ధూళితో నిండిన రోడ్లు, ఉత్తరాది దిశగా కిలోమీటర్లు లెక్కించుకుంటూ వెళ్లిన విమానాల వివరాల మధ్య దారితప్పింది.” జోస్ మార్టి కూడా లా గారియా నుండి కార్కాస్ మీదుగా ఒక చిన్న వాహనంలో ప్రయాణించినప్పుడు దాటుకుంటూ వచ్చిన దుమ్ము ధూళే కదా ఇది. ఈ విషయాన్ని చే గుర్తించి ఉండకపోవచ్చు. గిజోట్కు అమెరికాను అంటిపెట్టుకుని ఉన్న భూతాలు కనిపించిన నేల కాదా? “మనలను బంధించి ఉన్న ఈ సంకెళ్లు తెగి నేలను తాకే సమయంలో ధూళి మేఘాలు కమ్ముకుంటాయి.” మార్టి, చే ప్రయాణాల మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం ఏమిటంటే మార్టి ఉత్తర అమెరికా నుండి ప్రయాణం ప్రారంభించాడు. చే ఆయన అడుగుజాడల్లో పయనించినా తనను తాను తెలుసుకునేందుకే ప్రయాణించాడు. కొద్ది సేపట్లో ఈ పేజీల్లో మనం చూడనున్న విధంగా ఆయన తన భవిష్యత్తును తెలుసుకునేందుకే చే ప్రయాణం సాగింది.

వెనక్కు తిరిగి చూస్తే ప్రయాణీకులు శకునంగా భావించే ఒక కుక్కను మనకు హాస్యరసస్ఫోరకంగా పరిచయం చేస్తాడు చే. ఈ కుక్క పిల్ల విల్ల గెసెల్ నుండి మిరామర్ వరకు మోటార్ సైకిలును అంటిపెట్టుకుని తిరుగుతుంది. చాలాకాలం తర్వాత సియూర్రా మేస్ట్రా పర్వతాల్లో తిరిగి దర్శనం ఇస్తుంది. అప్పట్లో నియంత బాటిస్టా సైన్యానికి చెందిన కీలకమైన అధికారి కల్లల్ శాంచెజ్ మస్వెర్రాను బంధించే ఉద్దేశ్యంతో చే నాయకత్వంలోని గెరిల్లాల దళం సియూర్రా మెస్ట్రా పర్వతాల్లో కాపుకాస్తుంది. “నరాలు

తెగే ఉత్కంఠలో ఉన్నప్పుడు ఒక్కసారిగా ఆ కుక్క మూలగటం మానేసింది. అక్కడే నిలుచుని నేలమీద పొద్దనారంభించింది. తలను రెండు కాళ్ల మధ్య పెట్టి గంతులు వేసింది.” చివరికి విప్లవ యుద్ధంలో అంకాలు అన్న పుస్తకంలో వర్ణించినట్లుగా మార్ వెర్డె గ్రామంలో మరో కుక్క కనిపిస్తుంది :

ఫెలిక్స్ దాని తల నిమిరాడు. కుక్క అతనివంక చూసింది. ఫెలిక్స్ తిరిగి దానివంక చూశాడు. ఆ తర్వాత అతను, నేను తప్పు చేశామా అన్న భావనతో ఒకరినొకరం చూసుకున్నాము. హటాత్తుగా అందరూ మౌనం వహించారు. ఈ కుక్క ముందుకు వెళ్లటాన్ని అడ్డుకోవటానికా అన్నట్లుగా ఒక మూలుగు మా చెవులకు చేరింది. మా కళ్ల ముందున్న కుక్క రూపంలో చనిపోయిన పట్టి కనిపిస్తోంది.

పేరుకు తగ్గట్లుగానే కుక్క కంబాక్ వెనక్కు వచ్చింది. అర్రెంటీనాకు చెందిన మరో మహోన్నత వ్యక్తి జోస్ మార్టి గురించి తన క్యాంపెయిన్ డైరీలో రాసుకున్న విషయాన్ని మనకు ఈ విధంగా తెలియచేస్తున్నారు.

“ఈ భావం, ఉద్వేగం, కేవలం కవులు, చిత్రకారులు, గాయకుల భాషల్లో వర్ణించటానికి వీలు లేనివి. అవి మరోమాట లేకుండా ఆకళింపు చేసుకోగలిగినవి. పశుపక్ష్యాదులు ఏ విధంగా తమ కళ్లతో ప్రకృతిని చూస్తాయో ఆ విధంగానే చూపులతోనే అర్థం చేసుకోగలిగినవి ఆ భావాలు.”

మోటార్ సైకిల్ డైరీని విప్లవ యుద్ధపు ఘట్టాలతో పోల్చటం ద్వారా, పదేళ్లు దాటిపోయినప్పటికీ మొదటిది రెండోదానికి సాహిత్యపరంగా మార్గదర్శిగా ఉంది. ఈ రచనల్లో ఒకే రకమైన సాధారణత్వం, స్పష్టత, స్వచ్ఛత. ఒక్కో అధ్యాయాన్ని తదుపరి అధ్యాయంతో అనుసంధానం చేయటానికి ఒకే రకమైన దృక్పథాన్ని అనుసరించటం, ఎటువంటి తొట్రుపాటు, ఉపమానాలు లేకుండా విజయాలు, పరాజయాలు, సానుకూల అంశాలు, ప్రతికూల అంశాలను ఒకే తీవ్రతతో ప్రస్తావించటం ఈ రెండు గ్రంథాలకు ఉన్న ఉమ్మడి లక్షణాలని చెప్పవచ్చు.

ఈ రచనకు స్పష్టత తెచ్చింది సాహిత్యరూపం అనేకంటే చెప్పదల్చుకున్న అంశానికి సంబంధించి మనకున్న అంకిత భావం అని చెప్పవచ్చు. చెప్పదల్చుకున్న

అంశంపై స్పష్టత, దానిపట్ల అంకిత భావం ఈ రెండూ ఉన్నప్పుడు రూపంలో స్పష్టత, నిపుణత దానంతట అదే వస్తోంది. ఎటువంటి వక్రీకరణలకు, గుడ్డి అనుసరణకు తావివ్వకుండా (సాహిత్యానికి) తన వంతు సహకారం అందిస్తుంది. ఇక్కడ కొంత అస్పష్టతతోనైనా రచనకు సంబంధించి చే ఒక శైలిని ఏర్పాటుచేసుకున్నాడు. రానున్న కాలం ఈ శైలిని మరింత పదునెక్కిస్తుంది. మెరుగులు దిద్దుతుంది. ఒక సాంస్కృతికవేత్తకు ఉండే సంతోషంతో ఆయన తన ఇష్టాయిష్టాలను కూడా అదేవిధంగా మెరుగులు దిద్దుకున్నాడు. ఇక్కడ సాంస్కృతికవేత్త అని ప్రస్తావించినంత మాత్రాన రచయిత అనే అనుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. చే ఉన్నది ఉన్నట్లు ప్రస్తావించేందుకు, కవితాత్మక ధోరణి అనుసరించేందుకు కొంత సిగ్గుపడితే పడి ఉండవచ్చు. ఈ వాస్తవికతలను ఆయన నామమాత్రపు స్పర్శతో నిజంగా మారింది. ఈ రచనలో చేకు సంబంధించిన “నేను, అది, నాలో అది” అన్న వలయం నిరంతరం తెరుచుకుంటుంది, మూసుకుంటుంది. కానీ ఎక్కడా మసకబారదు. పలచబడదు. నిద్రాణంగా దాగి ఉన్న ఒక శైలికి ఈ ధోరణి అవకాశమిచ్చింది. ఈ పేజీల్లో ఉన్న వర్ణన, ఆ వర్ణన క్రమంలో ఉన్న తేలికపాటితనంతో నిలిచిపోకుండా వెలుగులు జిమ్ముతోంది. ఈ రచన ఒక వ్యక్తికి కలిగే భావాలకు, (యుద్ధ అంకాల్లో ప్రస్తావించినట్లు నిర్ణయించుకున్న హంతకుడు తనవెనక కాలిపోయిన గుడిశెలు, వాటి మధ్య నిర్వేదాన్ని మిగిల్చినట్లు...) తనను తాను వెతుక్కునే భావాలకు మధ్య ముందుకు సాగుతుంది. (దీనికి సంబంధించి డైరీలో పేర్కొన్నట్లు “ అన్నింటికీ కొలమానంగా ఉన్న ఒక మనిషి, ఇక్కడ నా గొంతుతో మాట్లాడతాడు, నా భాషలో మాట్లాడతాడు. నేను చూసిన విషయాల గురించి మాట్లాడతాడు” అన్న వాక్యాలకు ప్రస్తావించవచ్చు. ఇంకా చెప్పాలంటే కొన్నిసార్లు మనలను చూస్తూ ఉంటాడు.

కళ్లు చూసిన విధంగా, అంటూ చే ఉపయోగించిన రంగుల వర్ణన ఆయన చూసిన అన్ని విషయాలకు రంగులద్దుతుంది. ప్రకృతిని అనుమతించినంత వరకు అత్యంత సన్నిహితంగా వర్ణిస్తుంది.

“అండ్ దిస్ పర్వతాల్లో నివసించే కొర్డిలైరా లాగా శబ్దం చేస్తున్న రహదారి కొండల నడుమ నడుస్తున్న పాములాగా ఉంది. చివరికి ఈ దారి అంతగా ఆకర్షణీయంగా లేని ప్రాంతాలకు, కష్టాలతో కాలం వెళ్లదీస్తున్న పట్టణాలకు చేరుతుంది. వీటిచుట్టూ దట్టమైన అడవులతో నిండిన పర్వతాలుంటాయి.”

End of Preview.

Rest of the book can be read @
[http://kinige.com/book/Che+Guvera+Motor](http://kinige.com/book/Che+Guvera+Motor+Cycle+Diary)
[+Cycle+Diary](http://kinige.com/book/Che+Guvera+Motor+Cycle+Diary)

* * *